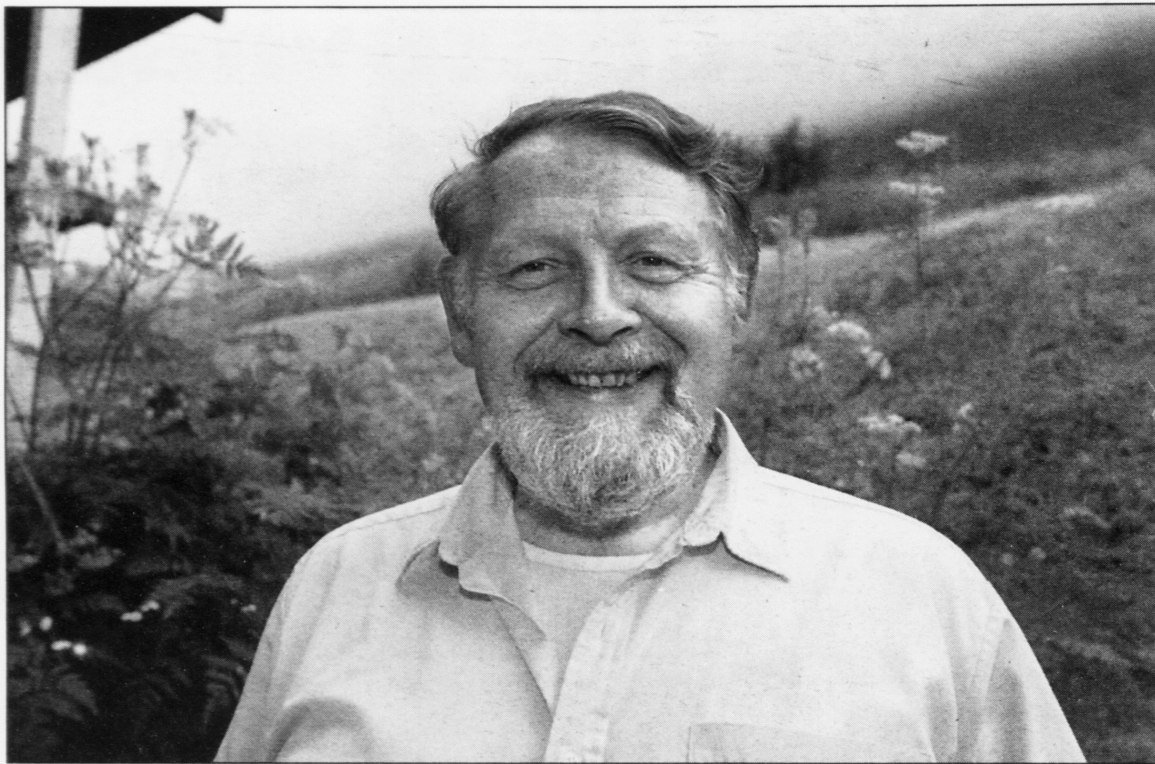

Listarliga skapanarsøga fuglfirðinga

FRITS JOHANNESSEN

Í ár eru triáti ár runnin síðani fyrsta málningaframsýningin var á Varmakeldustevnu. Leita vit aftur til hesar dagar og fram til dagin í dag, eru mong strok farin eftir löriftinum, og mikið av oljurivnum hevur fest seg í eygnakrómarnar á fólki, og mangar myndir, sum seldar eru á málningaframsýningu á Varmakeldu, hanga á veggum, víða um.

Lorviksfjall og Tyrilarnir

Ein tann fyrsti, sum fór at mála í bygdini, var Símun Oliver Johannesen. Hann

búði Heimi á Sandi í Fuglafirði, og lýsti hann í málningunum sínum, umhvørvið hiðani. Lorviksfjall átti fastan sess í myndum hansara, og Tyrilarnir smæddust heldur ikki burtur úr hesum livandi strokum. Mánalýsið, skaddan, sum datt inn um Varmakeldueiðið, trøini, aldudragið á Sansinum og skipini, sum lógu á vágni og isaðu í, vóru ein partur av hesum drátti. Her var marglitti heimur hansara - skaldaheimurin, sum varð festur á lörifti-

ið...soleiðis var byrjanin. Aðrenn tað kunnu vit siga, at skapanarandin lá yvir tí djúpa firðinum og biðaði eftir orðunum: Verði ljós! Og tað varð ljós. Ljósið festi seg á löriftið. Hetta var fyrsta dagin, og mong sóu, at tað var gott.

Dýrgripurin

Síðani tá vóru tað nakrir, sum tóku samanum og börðu ljósið inn í stovur og hallir. Ikki kunnu vit fara avstað, uttan at nevna Kristjan Hansen, Kristjan hjá Benadikt -

so sjáldsamur og friðsamur var hesin listamaður. Teknaði, málaði og fotograferaði hvørt kykt og hvørt mansbarn her í bygdini. Honum til heiðurs er ljómur av dagsverki hansara ein dýrgripur í bygdini. Eitt endurskin av listarligum dropum, ið mala sum smáir iðukálvar á stillini vatni. Hetta var annar dagur. Og tað var gott.

Knortlut er gott

Kristjan Vígda, sum búði norðuri á Enni, var kanska tann mest sjáldsami av teimum fyrstu. Hann málaði smáar sluppir, vældæmdar og reyðbotnaðar. Hann hevði eina avgjörda mein-ing om málningin. Hann búði uttan fyri tann partin av bygdini, sum bar dagin av húsarhornið. Norðuri á Enni sat hann frammanfyri gluggan og eygleiddi rákið í bygdini. Hann var sjómaður, og hevði mangan brattan farið; tí vóru sluppirnar hansara partur av hesum skaldaheimi, ið róði upp undir lötturnar. Orð hansara, um at teir knortlutu málningarnir vóru teir bestu

málningarnir, sita enn í huganum. Kanska er tað so. Hetta var triði dagurin. Ljósið mentist í hvørjum. Og tað var gott.

Ævigi listamaðurin

Sælar lötur hava verið í fimleikarhøllini øll hesi árin. Ein lyfti, annar lætti - fordi seg fram og metti um myndirnar og gav teimum skóðsmál eftir sínum hegni. Tann ævigi listamaðurin, Hans Jacob Hansen, hevur dvalt longi við málningin. Hevur tikið mangt til sín, og var hin fyrsti at rógva uppundir at fáa í lag málningaframsýningu á Varmakeldu. Hann hevur fest mangan lötuna á löriftið og vovið skart og skrud úr sínum musiska hugaheimi. Hann er eisini ein av teimum fyrstu, og gongur sum ein profetur úr Gamla Testamenti og livgar um okkum í tí dagliga. Hann er fróður maður og veit um mangt at siga, eisini tá farið varð undir at mála málningar í bygdini. Tí listist hann millum teir fyrstu. Hetta var fjórða dagin, og sólin stavaði niður á tann gamla fjørðin og lýsti sign-

Ein aðalkraft í mentanarlívinum í Fuglafirði.

Við kjølfestu í Skapanarsøguni hugleiðir Frits Johannesen, lærari, um listaliga framburðin í bygdini. Mynd: Jens Kristian Vang

ing yvir tey, sum tordu at vera eitt sindur óðrvísi. Og tað var gott.

Lið millum gamalt og ungt

Maður kom úr Sumba; Valdemar Djurhuus, sýslumaður. Hann hevði pensilin við sær, og málaði myndir úr Fuglafirði og Sumba. Hann lat málningin í jarpt, gult ljós og daggrønan vøkstur. Hann er eitt lið millum teir fyrstu spámenningar og teir ungu málarnar, sum smædnir litu upp í himnahválvíð og bóðu ljósið signa dagin og lötuna á löriftinum. Hetta var fimta dagin, og enn var skapanin ikki liðug. Hon setti halkoytur í sinnið, og talaði við stilla máli sínum í fimleikarhøllini til teirra, sum komu á málningaframsýningina, ár um ár; bæði tey sum sýndu fram og so tey, sum stukku inn á gólvíð og fingur sær eina hugfarsliga lötuna inni í høllini, frammanfyri málningunum. Og tað var gott.

Ljóðkátu sekstiárin

Sætta dagin komu allir teir ungu málarnir, sum nú dittaðu sær at rópa seg listamenn. Ljósið mentist og skyggingarlötturnar gjørdust stórbarar og sælar. Andin frá teimum ljóðkátu sekstiárunum reistist øgiligur úr tí djúpa firðinum, har sum bert likkur, mäsar og øskulittir vetrarfuglar høvdu fargað lötuna. Men nú...nú var tað listin, sum fór yvir tann spegilsblanka fjørð og litaði hvítmýljar, sum uppøstar rópaðu upp til tann himmalska listamannin. Og hann sá, at tað var gott.

Tað er gott

Guð vælsignaði hin sjeýnda dagin, og halgaði hann, tí á honum hvíldi Guð frá øllum verki sínum, sum hann hevði skapað og gjørt (1. Mós 2,4).

Í ár er sjeýndi dagur. Síðani 1969 er henda skapanin farin fram. Hetta er søgan um ein part av Varmakelduframsýningini og uppruna hennara. Og tað er gott...

Genta

Tú ert veingjasløg í málins friska ljósi suð og gul maling - á pensli listamansins svallig dagg á tónum speglum men eisini skyggjandi knívar í skugga sannleikans kvirrar lötur livandi arr í slignum brekkum helluæðrar ørkymland í mótloysi í trongum gøtum

(Alexander Kristiansen)

– Andin frá teimum ljóðkátu sekstiárunum reistist øgiligur úr tí djúpa firðinum, har sum bert likkur, mäsar og øskulittir vetrarfuglar høvdu fargað lötuna. Men nú...nú var tað listin, sum fór yvir tann spegilsblanka fjørð... (Málningur hjá Øssuri Mohr)